

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum vitium sit contra naturam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

ut Tull. ibidem dicit, est habitus, aut affectio animi in tota vita inconstans, & a seipsa dissentiens. quod quidem inuenitur etiam absque morbo uel egrotatione, utpote cum aliquis ex infirmitate, uel ex passionis peccat. unde in plus se habet uitium, quam aegrotatio uel morbus: sicut etiam uirtus in plus se habet, quam sanitas. nam sanitas etiam quaedam uirtus ponitur in 7. Physi. & ideo uirtuti conuenientius opponitur uitium, quam aegrotatio uel morbus.

ARTICVLVS III.

Utrum uitium sit contra naturam.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod uitium non sit contra naturam.

¶ 1. Præ. Ea quæ sunt contra naturam, non possunt assequeri, sicut lapis nunquam assequitur ferrum, ut dicitur in 2. Eth. sed aliquid assequitur ad uitia, ergo uitia non sunt contra naturam.

¶ 2. Præ. Ea quæ sunt contra naturam, inueniuntur in habitibus illam naturam, ut in pluribus: sed uitia inueniuntur in hominibus ut in pluribus, quia sicut dicitur Matt. 7. Lata est uia, quæ ducit ad perditionem, & multi uadunt per eam. ergo uitium non est contra naturam.

¶ 3. Præ. Peccatum comparatur ad uitium, sicut actus ad habitum, ut ex supra dictis patet: sed peccatum diffinitur esse dictum, uel factum, uel concupitum contra legem Dei, ut patet per Aug. 22. contra Faustum; lex autem Dei est supra naturam. magis ergo dicendum est, quod uitium sit contra naturam.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, Vitium uirtuti contrariatur: uirtus autem uniuersuiusque rei consistit in hoc, quod sit bene disposita secundum conuenientiam suæ naturæ, ut supra dictum est. unde oportet, quod in qualibet re uitium dicatur ex hoc, quod est disposita contra id quod conuenit suæ naturæ, unde & de hoc unaquæque res uituperatur. a uitio autem nomen uituperationis detractum creditur, ut Aug. dicit in 3. Deliber. arbit.

¶ 1. Præ. Plura mala sunt magis

& magis mouentia & ratione prompta delectationis, & ratione imminenti oppositi contritantis in promptu. Ratio autem boni post gratiam percipitur, & parum cognoscitur, & parum mouet tam ipsum quam oppositum malum, tam culpe quam poenæ, ut experimur. Ostendit autem hæc humana naturæ infelicitas ipsam non esse eiusdem naturæ cum aliis, quas uidemus, sed alio modo ingredi rerum ordinem, parum tamen de illo participando.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod uirtutes etiam non causentur a natura secundum suum esse perfectum, tamen inclinant ad id, quod est, secundum naturam, id est, secundum ordinem rationis. Dicit enim Tull. in rhet. sua, quod uirtus est habitus in modum naturæ rationi consentaneus. & hoc modo uirtus dicitur esse secundum naturam, & per contrarium intelligitur, quod uitium sit contra naturam.

AD SECVNDVM dicendum, quod Phil. ibi loquitur de his quæ sunt contra naturam, secundum quod esse contra naturam, opponitur ei quod esse a natura, non autem secundum naturam, quod esse contra naturam, opponitur ei quod esse esse secundum naturam eo modo quo uirtutes dicuntur esse secundum naturam, in quantum inclinant ad id quod naturæ conuenit.

AD TERTIVM dicendum, quod in homine est duplex natura, scilicet rationalis, & sensitua. Et quia per operationem sensus homo peruenit ad actus rationis, ideo plures sequuntur inclinationes naturæ sensitue, quam ordinem rationis. Plures enim sunt qui assequuntur principium rei, quam qui ad consummationem perueniunt. Ex hoc autem uitia, & peccata in hominibus proueniunt, quod sequuntur inclinationem naturæ sensitua contra ordinem rationis.

AD QVARTVM dicendum, quod quicquid est contra rationem artificiali, est etiam contra naturam artis, quia artificiatum producitur. lex autem æterna comparatur ad ordinem rationis humanæ, sicut ars ad artificiatum, unde eiusdem rationis est, quod uitium & peccatum sit contra ordinem rationis humanæ, & quod sit contra legem æternam. Unde Aug. dicit in tertio de Libro arbit. quod a Deo habent omnes naturæ, quod naturæ sunt, & intantum sunt uitiosæ, in quantum ab eius, qua factæ sunt, arte discedunt.

ARTICVLVS III.

Utrum uitium sit peius quam actus uitiosus.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod uitium, id est, habitus malus, sit peius quam peccatum, id est, actus malus. Sicut enim bonum quod est diuturnius, est melius, ita malum quod est diuturnius, est peius: sed habitus uitiosus est diuturnior, quam actus uitiosus, qui statim transeunt. ergo habitus uitiosus est peior quam actus uitiosus.

¶ 2. Præ. Plura mala sunt magis

Ca. 4. par. 4. non multum remore a fi.

li. 2. de inuentione in fol. 4. ante filib.

D. 295. 839.

c. 15. in prin. tom. 1.

Super quest. septima gesimaprime articulum tertium.

Sup. 2. cor. Et mal. q. 2. ar. 2. ad 9. & ar. 5. ad 8.